

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Rituale Sive Obsequiale Ecclesiae Et Dioecesis
Constantiensis**

Constantiae, 1686

De benedictionibus

[urn:nbn:de:bsz:31-132849](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-132849)

DE BENEDICTIONIBUS
Regulæ generales.

Noverit Sacerdos, quarum rerum benedictiones ad ipsum, & quæ ad Episcopum suo jure pertineant, ne majoris dignitatis munera temerè aut imperitè unquam usurpet propria autoritate.

In omni benedictione extra Missam, Sacerdos saltem superpelliceo, vel veste choralis, & stola pro ratione temporis utatur, nisi aliter in Missali Romano notetur.

Stando semper benedicat, & aperto capite.

In principio cujusquæ benedictionis dicat. *Ps.* Adjutorium nostrum in nomine Domini. *Ps.* Qui fecit cælum & terram. deinde dicatur Oratio propria una, vel plures, prout suo loco notatum fuerit.

Postea rem aspergat aquâ benedictâ; & ubi notatum fuerit, pariter incenset, nihil dicendo.

Cum Sacerdos aliquid benedicturus est, habeat ministrum cum vase Aquæ benedictæ, & aspergillo, & cum hoc Rituali, vel Benedictionali libro, seu Missali.

Caveat, ne benedictionis causa ponat aliquid indecens super altare, veluti esculenta & similia: sed quod ejusmodi est, ponatur super mensam commodo loco paratam.

Ordo faciendi Aquam benedictam in diebus Dominicis, & quodocunque opus fuerit, quam Christi fideles in vasculis suis solent accipere, & secum deferre ad aspergendos ægros, domos, agros, vineas, & alia, & ad

T t

cam

eam habendam in cubiculis suis, ut ea quotidie, & sæpius aspergi possint, habetur supra fol. 1. & in fine Missalis Romani.

Benedictio domorum in Sabbato sancto Paschæ.

Vbi viget consuetudo, in Sabbato sancto Paschæ domos aqua benedicta aspergendi, Parochus, seu alius Sacerdos superpelliceo & stola alba indutus cum ministro deferente vas aquæ ex benedictione Fontium ante perfusionem Chrismatis & Olei sacri acceptæ, visitat domos suæ Parochiæ, aspergens eas eadem Aqua benedicta. Ingrediens domum dicit: Pax huic domui, & omnibus habitantibus in ea.

Deinde aspergens loca præcipua domus, & eos qui habitant in ea, dicit Antiphonam: Vidi aquam egredientem de templo à latere dextro, alleluja: & omnes, ad quos pervenit aqua ista, salvi facti sunt, alleluja, alleluja. **Psalmus.** Confitemini Domino quoniam bonus: quoniam in læculum misericordia ejus. **Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto. Sicut erat, &c. Repetitur Antiph.** Vidi aquam, &c. **Deinde dicit,** **Ps.** Ostende nobis Domine misericordiam tuam, alleluja. **Ps.** Et salutare tuum da nobis, alleluja. **Ps.** Domine exaudi orationem meam. **Ps.** Et clamor meus ad te veniat. **Ps.** Dominus vobiscum. **Ps.** Et cum spiritu tuo. **Oremus.**

Exaudi nos, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, & sicut domos Hebræorum in exitu de Ægipto agni sanguine linitas (quod Pascha nostrum, in quo immolatus est Christus, figurabat) ab Angelo percutiente custodisti: ita mittere digneris sanctum Angelum tuum de cælis, qui custodiat, foveat, protegat, visitet, atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per eundem Christum Dominum nostrum. **Ps.** Amen.

¶ **Alia**

¶ **Alia benedictio domorum alio tempore facienda cum aspersione Aquæ benedictæ.**

Prochus, seu alij Sacerdotes volentes aliquam particularem domum, vel generaliter domos fidelium alio tempore infra annum aspergere Aqua benedicta, ingredientes domum dicant: Pax huic domui, & omnibus habitantibus in ea. **Deinde loca aspergendo dicant Añam**, Asperges me Domine hyssopo, & mundabor: lavabis me, & super nivem dealbabor. **Psalm. 50.** Misere mei Deus, secundum magnam misericordiam tuam. **Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto. Sicut erat, &c. & repetitur Antiphona, Asperges me Domine, &c.**
 ¶ Domine exaudi orationem meam. **R.** Et clamor meus ad te veniat. **V.** Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Oratio.

Exaudi nos, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: & mittere digneris sanctum Angelum tuum de cælis, qui custodiat, foveat, protegat, visitet atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Benedictio communis super fruges & vineas.

¶ **Adjutorium nostrum in nomine Domini. R.** Qui fecit cælum & teram. **V.** Domine exaudi orationem meam. **R.** Et clamor meus ad te veniat. **V.** Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Oremus.

O Ramus pietatem tuam omnipotens Deus, ut has primitias creaturæ tuæ, quas aeris & pluriæ temperamento nutrire dignatus es, benedictionis tuæ imbri perfundas; & fructus terræ tuæ usque ad maturitatem perducas. Tribuas quoque populo tuo de tuis muneribus tibi semper gratias agere, ut a fertilitate terræ esurientium animas bonis affluentibus repleas, & egenus & pauper laudent nomen gloriæ tuæ. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen. **Et aspergat eas Aqua benedicta.**

T t 2

¶ **Bene-**

¶ **Benedictio candelarum extra diem Purificationis B. Mariae Virginis. Item benedictiones Loci; Domus novae; Thalami; novae Navis; Esculentorum praesertim in Pascha, veluti Agni Paschalis; Ovorum; Panis; novorum Fructuum, & ad quodcumque comestibile, habentur in fine Missalis Romani.**

¶ **Benedictiones lardi, & super caseos habentur in antiquo Benedictionali Ecclesiae & Dioecesis Constantiensis fol. 190.**

¶ **Benedictio vini in Festo S. Ioannis Evangelistae habetur in eodem Benedictionali fol. 7: ubi notandum, quod finita benedictione, vinum aspergendum sit Aqua benedicta, & thurificandum, antequam tradatur populo ad bibendum.**

¶ **Benedictio Panis, aliarumque rerum in Festo S. Agathae Virg. & Mart. contra ignis periculum, habetur in eodem Benedictionali fol. 223.**

¶ **Benedictio Herbarum in Festo Assumptionis B. Mariae Virginis, requiratur in eodem Benedictionali fol. 220.**

¶ **Benedictiones Candelarum in Festo Purificationis B. V. M. Cinerum, Psalmarum & Fontis Baptismalis tam in Sabbato sancto Paschae quam Pentecostes, habetur quaeque proprio loco in Missali Romano.**

Benedictio peregrinorum ad loca sancta prodeuntium.

Peregrini ad loca sancta profecturi, antequam discedant, juxta veteris Ecclesiae institutum, deberent accipere patentes seu commendatitias ab Ordinario, seu à Parocho. Quibus obtentis, & rebus suis dispositis, facta peccatorum suorum confessione, & audita Missa, in qua dicitur Oratio pro peregrinantibus, sanctissimam Eucharistiam devotè suscipiant. Expleta Missa, Sacerdos super eos genuflexos dicit sequentes Preces. **Añã. In viam pacis. Canticum, Benedictus Dominus Deus Israël, &c. ut supra fol. 294. in fine Gloria Patri. Repetitur Antiph. In viam pacis & prosperitatis dirigat vos omnipotens & misericors Domi-**

nus:

Deus: & Angelus Raphaël comitetur vobiscum in via, ut cum pace, salute, & gaudio revertatis ad propria. **Kyrieleison. Christeleison. Kyrieleison. Pater noster, &c.** *Ps.* Et ne nos inducas in tentationem. *R.* Sed libera nos à malo. *Ps.* Salvos fac servos tuos. *R.* Deus meus sperantes in te. *Ps.* Mitte eis Domine auxilium de sancto, *R.* Et de Sion tuere eos. *Ps.* Esto eis Domine turris fortitudinis. *R.* A facie inimici. *Ps.* Nihil proficiat inimicus in eis. *R.* Et filius iniquitatis non apponat nocere eis. *Ps.* Benedictus Dominus die quotidie. *R.* Prosperum iter faciat nobis Deus salutarium nostrorum. *Ps.* Vias tuas Domine demonstra nobis. *R.* Et semitas tuas edoce nos. *Ps.* Utinam dirigantur viæ nostræ. *R.* Ad custodiendas justificationes tuas. *Ps.* Erunt prava in directa. *R.* Et aspera in vias planas. *Ps.* Angelis suis Deus mandavit de te. *R.* Ut custodiant te in omnibus vijs tuis. *Ps.* Domine exaudi orationem meam. *R.* Et clamor meus ad te veniat. *Ps.* Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Oratio.

Deus, qui filios Israel per maris medium sicco vestigio ire fecisti, quiq; tribus Magis iter ad te stella duce pandisti: tribue eis, quæsumus, iter prosperum, tempusque tranquillum: ut Angelo tuo sancto comite, ad eum, quò pergunt locum, ac demum ad æternæ salutis portum feliciter valeant pervenire.

Deus, qui Abraham puerum tuum de Vr Chaldeorum eductum, per omnes suæ peregrinationis vias illæsum custodisti: quæsumus, ut hos famulos tuos custodire digneris: esto eis Domine in procinctu suffragium, in via solatium, in æstu umbraculum, in pluvia & frigore tegumentum, in lassitudine vehiculum, in adversitate præsidium, in lubrico baculus, in naufragio portus: ut te duce quò tendunt, prosperè perveniant, & demum incolumes ad propria revertantur.

Adesto, quæsumus Domine, supplicationibus nostris: & viam famulorum tuorum in salutis tuæ prosperitate dispone: ut

inter omnes viæ & vitæ hujus varietates, tuo semper protegantur auxilio.

Præsta, quæsumus omnipotens Deus: ut familia tua per viam salutis incedat, & beati Ioannis Præcursoris hortamenta sectando, ad eum, quem prædixit, secunda perveniat Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum.

Exaudi Domine preces nostras, & iter famulorum tuorum propitius comitare, atque misericordiam tuam, sicut ubique es, ita ubique largire, quatenus à cunctis adversitatibus tua opitulatione defensi, gratiarum tibi referant actionem. Per Christum Dominum nostrum. *℞.* Amen. *Pax & benedictio* **✠** Dei omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti descendat super vos, & maneat semper. Amen. *Deinde aspergantur Aqua benedicta.*

Quod si unus fuerit peregrinaturus, omnia dicuntur in numero singulari; ac si Sacerdos ipse, qui benedicit, fuerit socius peregrinationis, dicat in persona prima numeri pluralis, quatenus congruere videbitur.

¶ *Benedictio peregrinorum post reditum.*

℞. Adjutorium nostrum in nomine Domini. *℞.* Qui fecit cælum & terram. *Antiphona.* Ecce sic benedicetur homo, qui timet Dominum. *Psalmus. 127.*

Beati omnes qui timent Dominum, * qui ambulant in vijs ejus. **L**abores manuum tuarum quia manducabis: * beatus es, & bene tibi erit.

Vxor tua sicut vitis abundans, * in lateribus domus tuæ.

Filij tui sicut novellæ olivarum, * in circuitu mensæ tuæ.

Ecce sic benedicetur homo, * qui timet Dominum.

Benedicat tibi Dominus ex Sion: * & videas bona Ierusalem omnibus diebus vitæ tuæ.

Et videas filios filiorum tuorum, * pacem super Israël.

Gloria Patri, &c.

Ant.

Antiphona. Ecce sic benedicetur homo, qui timet Dominum. **K** yrieleison. **C**hriste eleison. **K** yrieleison. **P**ater noster, &c. **℣.** Et ne nos inducas in tentationem. **℞.** Sed libera nos à malo. **℣.** Benedicti qui veniunt in nomine Domini. **℞.** Benedicti vos à Domino, qui fecit cælum & terram. **℣.** Respice Domine in servos tuos, & in opera tua. **℞.** Et dirige eos in viam mandatorum tuorum. **℣.** Domine exaudi orationem meam. **℞.** Et clamor meus ad te veniat. **℣.** Dominus vobiscum. **℞.** Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Largire, quæsumus Domine, famulis tuis indulgentiam placatus & pacem: ut pariter ab omnibus mudentur offensis, & secuta tibi mente deserviant.

Omnipotens sempiternæ Deus, nostrorum temporum, vitæque dispositio, famulis tuis continuæ tranquillitatis largire subsidium, ut quos incolumes proprijs laboribus reddidisti, tua facias protectione securos.

Deus humilium visitator, qui nos fraterna dilectione consolatoris, præterite societati nostræ gratiam tuam, ut per eos, in quibus habitas, tuum nobis sentiamus adventum. Per Dominum nostrum, &c.

Deinde aspergantur Aqua benedicta à Sacerdote dicente:

Pax & benedictio **✠** Dei omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus sancti, descendat super vos, & maneat semper. Amen.

Benedictiones ab Episcopis, vel alijs facultem habentibus faciendæ.

¶ Benedictio novæ Crucis,

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini. **℞.** Qui fecit cælum & terram. **℣.** Domine exaudi orationem meam. **℞.** Et clamor meus ad te veniat. **℣.** Dominus vobiscum. **℞.** Et cum spiritu tuo.

Ore-

O remus.

Rogamus te, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: ut digneris bene ✠ dicere hoc signum Crucis tuæ, ut sit remedium salutare generi humano; sit soliditas fidei, profectus bonorum operum, redemptio animarum, sit solamen & protectio, ac tutela contra sæva jacula inimicorum. Per Christum Dominum nostrum. *℞.* Amen. O remus.

Bene ✠ dic Domine Iesu Christe hanc Crucem tuam, per quam eripuisti mundum à potestate dæmonum, & superasti passione tua suggestorem peccati, qui gaudebat in pravariatione primi hominis per ligni vetiti sumptionem. *Hic aspargat Aqua benedicta.* Sanctificetur hoc signum Crucis in nomine Patris ✠, & Filij ✠, & Spiritus ✠ sancti, ut orantes inclinantesque se propter Dominum ante istam Crucem, inveniant corporis & animæ sanctitatem. Per Christum Dominum nostrum. *℞.* Amen.

Postea Sacerdos genuflexus ante Crucem devotè adorat, & osculatur, & idem faciunt quicumque voluerint.

Benedictio Imaginum IESV Christi Domini nostri, B. virginis Mariæ, & aliorum Sanctorum.

℞. Adjutorium nostrum in nomine Domini. *℞.* Qui fecit cælum & terram. *℞.* Dominus vobiscum. *℞.* Et cum spiritu tuo. O remus. *Oratio.*

Omnipotens sempiternæ Deus, qui Sanctorum tuorum imagines (sive effigies) sculpi aut pingi non reprobas, ut quoties illas oculis corporeis intuemur, toties eorum actus & sanctitatem ad imitandum memoria oculis meditemur: hanc, quam sumus, imaginem (seu sculpturam) in honorem & memoriam unigeniti Filij tui Domini nostri IESV Christi (vel beatif-

simæ

simæ virginis Mariæ Matris Domini nostri IESV Christi, *vel* beati *N.* Apostoli tui, *vel* Martyris, *vel* Confessoris, *aut* Pontificis, *aut* Virginis) adaptatam bene *✠*dicere & sancti *✠*ficare digneris: & præsta, ut quicumquè coram illa unigenitum Filium tuum (*vel* beatissimam Virginem, *vel* gloriosum Apostolum, *sive* Martyrem, *sive* Confessorem, *aut* Virginem) suppliciter colere & honorare studuerit, illius meritis & obtentu à te gratiam in præsentem, & æternam gloriam obtineat in futurum. Per eundem Christum Dominum nostrum. *℞.* Amen.

Ultimo aspergat Aqua benedicta.

Reliquæ benedictiones ab Episcopis vel alijs facultatem habentibus faciendæ, habentur in fine Missalis Romani.

Ritus benedicendi, & imponendi primarium lapidem pro Ecclesia ædificanda, servandus à Sacerdote facultatem habente ab Episcopo.

Eccliam ex Episcopi auctoritate tantum, juxta sacrorum Canonum decreta, ædificari fas est. Si verò Sacerdos eius ædificationis primarium lapidem benedicendi potestatem habens, ejusmodi functionem peragat, hunc ritum servabit.

Pridie quàm primarius lapis benedicatur, ligneam Crucem in loco, ubi debet esse Altare, figat ipse, vel alius Sacerdos. Sequenti verò die lapis in Ecclesiæ fundatione ponendus, qui debet esse quadratus, & angularis, benedicatur hoc modo.

Sacerdos indutus amictu, alba, cingulo, stola & pluviali albi coloris, adhibitis aliquot Sacerdotibus & Clericis, salem & aquam benedicit, nisi prius in promptu habeat jam benedictam, ordinaria benedictione ut supra fol. *r.* *vel* in fine Missalis Romani, & interim dum cantatur à Clericis Antiphona cum Psalmo sequenti, aspergit locum, ubi Crux posita est, cum Aqua benedicta.

Vu

Ant.

Antiphona. Signum salutis pone Domine Iesu Christe in loco isto, & non permittas introire angelum percutientem.

Psalms 83.

Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum! * concupiscit, & deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum & caro mea * exultaverunt in Deum vivum.

Etenim passer invenit sibi domum: * & turtur nidum sibi, ubi ponat pullos suos.

Altaria tua Domine virtutum: * Rex meus & Deus meus.

Beati, qui habitant in domo tua Domine: * in secula seculorum laudabunt te.

Beatus vir, cujus est auxilium abs te: * ascensiones in corde suo disposuit, in valle lacrymarum, in loco quem posuit.

Etenim benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in virtutem: * videbitur Deus deorum in Sion.

Domine Deus virtutum exaudi orationem meam: * auribus percipe Deus Iacob.

Protector noster aspice Deus: * & respice in faciem Christitui.

Quia melior est dies una in atrijs tuis * super millia.

Elegi abjectus esse in domo Dei mei: * magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

Quia misericordiam & veritatem diligit Deus: * gratiam & gloriam dabit Dominus.

Non privabit bonis eos, qui ambulant in innocentia: * Domine virtutum, beatus homo, qui sperat in te.

Gloria Patri, & Filio.

Finis Psalms, Sacerdos versus ad locum per eum aspersum dicit:

Oremus.

Domine Deus, qui licet celo & terra non capiaris, domum tamen dignaris habere in terris, ubi nomen tuum jugiter invocetur: locum hunc, quæsumus, beatæ Mariæ semper Virginis, & beati **Nic** nominando **Sanctum vel Sanctam, in**

cujus

cujus honorem ac nomen fundabitur Ecclesia) omniumq; Sanctorum intercedentibus meritis, sereno pietatis tuæ intuitu visita, & per infusionem gratiæ tuæ ab omni inquinamento purifica, purificatumque conserva; & qui dilecti tui David devotionem in filij sui Salomonis opere complevisti, in hoc opere desideria nostra perficere digneris; effugiantque omnes hinc nequitia spirituales. Per Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R. Amen.**

Postea stans benedicit primarium lapidem, dicens: V. Adjutorium nostrum in nomine Domini. **R.** Qui fecit cælum & terram. **V.** Sit nomen Domini benedictum. **R.** Ex hoc nunc & usque in sæculum. **V.** Lapidem, quem reprobraverunt ædificantis. **R.** Hic factus est in caput anguli. **V.** Tu es Petrus. **R.** Et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam. **V.** Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto, **R.** Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in sæcula sæculorum, Amen.

Oremus.

Domine IESU Christe Fili Dei vivi, qui es verus omnipotens Deus, splendor & imago æterni Patris, & vita æterna, qui es lapis angularis de monte sine manibus abscissus, & immutabile fundamentum, hunc lapidem collocandum in tuo nomine confirma, & tu, qui es principium & finis, in quo principio Deus Pater ab initio cuncta creavit, sis, quæsumus, principium, & incrementum, & consummatio ipsius operis, quod debet ad laudem & gloriam tui nominis inchoari. Qui cum Patre & Spiritu sancto vivis & regnas Deus per omnia sæcula sæculorum. **R. Amen.**

Tunc aspergat lapidem ipsum Aqua benedicta, & accepto cultro, per singulas partes sculpsit in eo signum Crucis, dicens In nomine Patris **✠**, & Filij **✠**, & Spiritus **✠** sancti. **R. Amen. quo facto dicit:**

Vu 2

Oremus.

Oremus.

Benedic ✠ Domine creaturam istam lapidis, & presta per invocationem sancti tui nominis, ut quicumque ad hanc Ecclesiam ædificandam pura mente auxilium dederint, corporis sanitatem, & animæ medelam percipiant. Per Christum Dominum nostrum. ✠. Amen.

Postea dicantur *Litaniz ordinariæ sine Orationibus in fine positis ut supra fol. 149. quibus dictis, parato cæmento, & cæmentario assistente, Sacerdos inchoat, Clericis prosequentibus, Antiphonam, Manè surgens Jacob erigebat lapidem in titulum: fundens oleum desuper, votum vovit Domino; Verè locus iste sanctus est, & ego nesciebam. Psalmus 126.*

Nisi Dominus ædificaverit domum, * in vanum laboraverunt qui ædificant eam.

Nisi Dominus custodierit civitatem, * frustra vigilat qui custodit eam.

Vanum est vobis ante lucem surgere: * surgite postquam sederitis, qui manducatis panem doloris.

Cùm dederit dilectis suis somnum: * ecce hæreditas Domini, filij; merces, fructus ventris.

Sicut sagittæ in manu potentis: * ita filij excussorum.

Beatus vir, qui implevit desiderium suum ex ipsis: * non confundetur cùm loquetur inimicis suis in porta. Gloria Patri.

Quo dicto Sacerdos stans tangit, & ponit ipsum primum lapidem in fundamento, dicens:

In fide IESU Christi collocamus Lapidem istum primum in hoc fundamento, In nomine Patris ✠, & Filij ✠, & Spiritus ✠ sancti, ut vigeat vera fides hic, & timor Dei, fraternaque dilectio; & sit hic locus destinatus orationi, & ad invocandum & laudandum nomen ejusdem Domini nostri IESU Christi, qui cum Patre & Spiritu sancto vivit & regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. ✠. Amen.

Inte-

Interim cementarius locat ipsum lapidem cum cemento,
postea Sacerdos spargit super lapidem Aquam benedictam, di-
ccus: Asperges me Domine hyssopo, & mundabor, lavabis
 me, & super nivem dealbabor. **Psaln.** Misere mei Deus,
 secundum magnam, &c. ut supra; fol. 282. dicitur totus cum
Gloria Patri. Quo dicto, Sacerdos spargit Aquam benedictam
 per omnia fundamenta, si sunt aperta: si verò non sunt aper-
 ta, circuit aspergendo fundamenta Ecclesie designata. Et inci-
 piens aspergere inchoat Antiphonam, Clero prosequente: O
 quàm metuendus est locus iste! verè non est hìc aliud, nisi do-
 mus Dei, & porta celi. **Psalms. 86.**

Fundamenta ejus in montibus sanctis: * diligit Dominus
 portas Sion super omnia tabernacula Jacob.

Gloriosa dicta sunt de te, * civitas Dei.

Memor ero Rahab, & Babylonis * scientium me.

Ecce alienigenæ, & Tyrus, & populus Æthiopum, * hi fue-
 runt illic.

Nunquid Sion dicet: Homo & homo natus est in ea: * & ip-
 se fundavit eam Altissimus?

Dominus narrabit in scripturis populorum, & principum; *
 horum, qui fuerunt in ea.

Sicut latantium omnium * habitatio est in te.

Gloria Patri.

Antiph. O quàm metuendus est locus iste! verè non est hìc a-
 liud, nisi domus Dei, & porta celi. **Interim aspergendo pro-**
cedit usque ad fundamenta aperta, seu designata, & repetita

Antiph. stans dicit: Oremus. **Ministri,** Flectamus genua.
R. Levate.

Omnipotens & misericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tan-
 tam præ ceteris gratiam contulisti, ut quidquid in tuo
 nomine dignè perfecteque ab eis agitur, à te fieri credatur:
 quæsumus immensam clementiam tuam, ut quidquid modò

visitaturi sumus, visites; & quidquid benedicturi sumus, benedicas: sitque ad nostræ humilitatis introitum, Sanctorum tuorum meritis, fuga dæmonum, Angeli pacis ingressus. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

DEus, qui ex omnium cohabitatione Sanctorum æternum majestati tuæ condidit habitaculum: da ædificationi tuæ incrementa cælestia; ut quod te jubente fundatur, te largiente perficiatur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Ritus benedicendi novam Ecclesiam, seu Oratorium publicum, ut ibi sanctissimum Missæ sacrificium celebrari possit.

Sacerdos novam Ecclesiam de licentia Episcopi benedicturus, ut in ea divinum sacrificium Missæ ritè celebretur, amictu, alba, cingulo, stola ac pluviali albi coloris indutus, aliquot Sacerdotibus & Clericis adhibitis, prælata Cruce media inter duos Clericos deferentes cereos accensos, manè procedit ad primariam Ecclesiæ vel Oratorij januam; ubi stans capite aperto, conversus ad eam dicit absolutè Orationem.

Actiones nostras, quæsumus Domine, aspirando præveni, & adjuvando prosequere: ut cuncta nostra oratio & operatio à te semper incipiat, & per te cœpta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Deinde inchoat Añam, Asperges me Domine, &c. & Clerus alternatim dicit Psalmum Miserere mei Deus. In fine Gloria Patri.

Interim circumdant exterius Ecclesiam (quæ intus debet esse vacua & nuda, & pariter altaria nuda, excluso populo, donec absoluta sit benedictio) & Sacerdos accepto aspergillo ex herba hyssopi ad ejus dexteram se convertens, parietes Ecclesiæ in superiori parte, & in fundamentis, cum Aqua benedicta

asper-

Aspergit, dicens, Asperges me Domine hyssopo, & mundabor: lavabis me & super nivem dealbabor. **Reverti ad locum, unde Processio initium habuit, repetita Antiphona à Clero, Sacerdos stans ut prius versus Ecclesiam dicit: O remus. & Ministri: Flectamus genua. ¶ Levate. Oratio.**

Domine Deus, qui licet cælo & terra non capiaris, domum tamen dignaris habere in terris, ubi nomen tuum jugiter invocetur: locum hunc, quæsumus, beatæ Mariæ semper Virginis, & beati **N.** omniumque Sanctorum intercedentibus meritis, sereno pietatis tuæ intuitu visita, & per infusionem gratiæ tuæ ab omni inquinamento purifica, purificatumque conserva; & qui dilecti tui David devotionem in filij sui Salomonis opere complevistis, in hoc opere desideria nostra perficere digneris; effugiantque omnes hinc nequitia spirituales. Per Dominum nostrum, &c.

Qua finita Oratione, omnes bini in Ecclesiam intrantes ad Altare majus procedunt, Litanias decantantes, ut supra fol. 149.

Ubi dictum fuerit, Vt omnibus fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris, Te rogamus audi nos. **surgit Sacerdos, & intelligibili voce dicit:** Vt hanc Ecclesiam & Altare ad honorem tuum, & nomen Sancti tui **N.** purgare, & **(Hic manu dextra benedicit Ecclesiam, & Altare)** bene **†** dicere digneris, Te rogamus audi nos. **deinde ut prius genuflectit, donec perficiantur Litanie; & Cantores prosequuntur: Vt nos exaudire digneris, Te rogamus audi nos. Fili Dei, Te rogamus audi nos. Agnus Dei. &c**

Dicto ultimo Kyrieleison, Sacerdos stans dicit: O remus. Ministri: Flectamus genua. ¶ Levate. Oratio.

Præveniat nos, quæsumus Domine, misericordia tua, & intercedentibus omnibus Sanctis tuis, voces nostras clementiæ tuæ propitiationis anticipet. Per Christum Dominum nostrum. **¶ Amen.**

Tunc

Tunc distans ab Altari congruente spatio genuflexus, & se signans, dicit: Deus in adiutorium meum intende. & statim surgit Clero respondente: Domine ad adjuvandum me festina. ipse verò stans dicit, Gloria Patri, &c. Chorus respondet: Sicut erat, &c. Postea Sacerdos dicit, Oremus. Ministri: Flectamus genua. R. Levate. Oratio.

Omnipotens & misericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam præ ceteris gratiam contulisti, ut quidquid in tuo nomine dignè perfectèque ab eis agitur, à te fieri credatur: quæsumus immensam clementiam tuam, ut quidquid modò visitaturi sumus, visites; & quidquid benedicturi sumus, bene ✠ dicas: sitque ad nostræ humilitatis introitum, Sanctorum tuorum meritis, fuga dæmonum, Angeli pacis ingressus. Per Dominum nostrum, &c.

His dictis inchoat Antiphonam, Benedic Domine domum istam nomini tuo ædificatam: cum tribus Psalmis sequentibus, videlicet. Psalmus 119.

AD Dominum cum tribularer clamavi: * & exaudivit me. Domine libera animam meam à labijs iniquis, * & à lingua dolosa.

Quid detur tibi, aut quid apponatur tibi * ad linguam dolosam? Sagittæ potentis acutæ, * cum carbonibus desolatorijs.

Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est: habitavi cum habitantibus Cedar: * multùm incola fuit anima mea.

Cum his qui oderunt pacem, eram pacificus: * cum loquebar illis impugnabant me gratis.

Gloria, Patri. Psalmus 120.

Levavi oculos meos in montes, * unde veniet auxilium mihi. Auxilium meum à Domino, * qui fecit cælum & terram.

Non det in commotionem pedem tuum: * neque dormitet qui custodit te.

Ecce non dormitabit, neque dormiet, * qui custodit Israël.

Domini-

Dominus custodit te, Dominus protectio tua * super manum dexteram tuam.

Per diem sol non uret te: * neque luna per noctem.

Dominus custodit te ab omni malo: * custodiat animam tuam Dominus.

Dominus custodiat introitum tuum, & exitum tuum; * ex hoc nunc, & usque in sæculum.

Gloria Patri. **Psalmus 121.**

Lætatus sum in his quæ dicta sunt mihi: * in domum Domini ibimus.

Stantes erant pedes nostri, * in atrijs tuis Ierusalem.

Ierusalem quæ ædificatur ut civitas; * cujus participatio ejus in idipsum.

Illuc enim ascenderunt tribus, tribus Domini: * testimonium Israel ad confitendum nomini Domini.

Quia illic sederunt sedes in judicio: * sedes super domum David.

Rogate quæ ad pacem sunt Ierusalem: * & abundantia diligentibus te.

Fiat pax in virtute tua: & abundantia in turribus tuis.

Propter fratres meos & proximos meos, * loquebar pacem de te.

Propter domum Domini Dei nostri, * quæsiui bona tibi.

Gloria Patri.

Anaph. Benedic Domine domum istam nomini tuo ædificatam.

Interim aspergit interiùs parietes in parte superiori & inferiori, iachobans asperionem à parte Evangelij, dicens: Asperges me Domine, &c. tum ad Altare revertus, dicit: Oremus. **M**inistri: Flectamus genua. **R.** Levate. **O**ratio.

Deus, qui loca nomini tuo dicanda sanctificas, effunde super hanc orationis domum gratiam tuam, ut ab omnibus hinc nomen tuum invocantibus auxilium tuæ misericordiæ sentiantur. Per Dominum nostrum, &c.

His peractis dicitur Missa de tempore occurrenti, vel de Sancto:

Ecclesia vero, quamvis à simplici Sacerdote, ut supra, sit benedicta, ab Episcopo tamen consecranda est.

Ritus reconciliandi Ecclesiam violatam, si nondum erat ab Episcopo consecrata.

E*cclesie violatae reconciliatio per Sacerdotem ab Episcopo delegatum fiat hoc modo. Altare Ecclesie omnino nudetur, provideaturque ut Ecclesia possit liberè circumiri tam exterius quàm interius, si fieri potest. paratur vasculum cum Aqua benedicta, & aspergillum de herba hyssopo factum. Sacerdos indutus amictu, alba, cingulo, stola, & pluviali albo, adhibitis aliquot Sacerdotibus & Clericis, procedit ad primariam Ecclesie portam, ubi stans Antiphonam incipit, Clero prosequente: Asperges me Domine hyssopo & mundabor; lavabis me & super nivem dealbabor. Psalmus: Miserere mei Deus. totus cum Gloria Patri. Quo finito Antiphona repetitur. Interim dum Antiphona & Psalmus dicuntur, Sacerdos cum Aqua benedicta aspergit in circuitu extrinsecus Ecclesiam, & Coemeterium, simul aspergendo alternatim ad parietes Ecclesie, ad terram Coemeterij, praesertim ad loca contaminata. Quo facto, redit ad locum: ubi incipit aspergere, & stans dicit:*

Oramus.

O*mnipotens & misericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam praeter ceteris gratiam contulisti, ut quidquid in tuo nomine dignè, perfecteque ab eis agitur, à te fieri credatur: quaesumus immensam elementiam tuam, ut quod modo visitaturi sumus, visites; & quidquid benedicturi sumus, bene **+** dicas: sitque ad nostrae humilitatis introitum, Sanctorum tuorum meritis, fuga demonum, Angeli pacis ingressus. Per Christum Dominum nostrum. **IV.** Amen.*

Deinde Sacerdos incipit Litanias, ut supra, fol. 149. & ingreditur Ecclesiam cum Clero, cantando cas; acceditque an-

ce Altare majus, coram quo genuflectit: cumque dictum fuerit; Ut omnibus fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris. **R.** Te rogamus audi nos. **Sacerdos surgit, & clara voce dicit:** Ut hanc Ecclesiam, & Altare hoc, ac Coemeterium purgare, & recon- **R.** ciliare digueris, Te rogamus, &c.

Quibus dictis rursus genuflectit, & Litanie perficiuntur. Quibus finitis, Sacerdos versus ad dictum Altare dicit, O remus. **& Ministri:** Fleamus genua. **R.** Levate. **Oratio**

Perveniat nos, quæsumus Domine, misericordia tua: & intercedentibus omnibus Sanctis tuis, voces nostras clementia tuæ propitiationis anticipet. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Deinde Sacerdos genuflectit ante Altare, & se signo Crucis muniens, clara voce dicit, Deus in adjutorium meum intende. **tum surgit, & Chorus seu adstantes Clerici respondent:** Domine ad adjuvandum me festina. **& Sacerdos stans dicit,** Gloria Patri, &c. **Chorus respondet:** Sicut erat, &c. **Quo dicto Sacerdos inchoat, Clero prosequente Añam.** Exurgat Deus, & dissipentur inimici ejus, & fugiant qui oderunt eum à facie ejus. **& repetitur hæc Antiphona post quemlibet versum Psalmi sequentis.**
Psalmus 67.

IN Ecclesijs benedicite Deo Domino, * de fontibus Israël.
Ibi Benjamin adolescentulus, * in mentis excessu.
Principes Iuda, duces eorum: * Principes Zabulon, Principes Nephthali.

Manda Deus virtuti tuæ: * confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

A templo sancto tuo in Ierusalem, * tibi offerent reges munera.
Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in vaccis populorum: * ut excludant eos qui probati sunt argento.

Dissipa Gentes, quæ bella volunt: venient legati ex Ægypto: * Æthiopia præveniet manus ejus Deo.

Regna terræ cantate Deo: * psallite Domino.

Psallite Deo, qui ascendit super cælum cæli, * ad Orientem.

Ecce dabit voci suæ vocem virtutis, date gloriam Deo super Israël, * magnificentia ejus, & virtus ejus in nubibus.

Mirabilis Deus in Sanctis suis, Deus Israël ipse dabit virtutem, & fortitudinem plebi suæ, * benedictus Deus.

Et non dicitur Gloria Patri, sed reperitur Antiphona.

Interim dum Añã & Psalmi prædicti dicuntur, Sacerdos circumcivit Ecclesiam intrinsecus aspergendo: aspergit etiam specialiter loca contaminata: quo tacto stans in Præbyterio versus ad Altare dicit:

Deus, qui in omni loco dominationis tuæ clemens & benignus purificator assistis: exaudi nos, quæsumus, & concede: ut impofterum inviolabilis hujus loci permaneat benedictio; & tui muneris beneficia, universitas fidelium, quæ supplicat, percipere mereatur. Per Christum Dominum nostrum.
¶. Amen.

Deinde dicitur Missa de die occurrenti.

Simplex Sacerdos tantum ex Privilegio Sedis Apostolicæ, potest Ecclesiam ab Episcopo consecratam reconciliare. Et tunc utatur ritu in Pontificali præscripto: procedatque indutus amictu, alba, cingulo, stola, & pluviali albi coloris: adhibitis secum alijs Præbyteris & Clericis superpelliceis indutis, cum aqua ab Episcopo ad hunc usum ritè benedicta.

Ritus benedicendi novum Coemeterium per Sacerdotem ab Episcopo delegatum.

Pridie quàm fiat benedictio, ponitur in medio Coemeterio benedicendo lignea Crux, alta ad staturam hominis, & ante ipsam Crucem in terra figitur paxillus tridens ligneus altus ad cubitum unum, aptus ad affigendum illi tres candelas.

Sequenti die manè Sacerdos in Sacristia paratus, amictu alba, cingulo, stola, & pluviali albi coloris, adhibitis antiquè

Sacer-

Sacerdotibus & Clericis indutis superpelliceis, qui deferant vasculum Aquæ benedictæ, aspergillum, & thuribulum cum incensi navicula, & hoc Rituali libro, & tribus candelis cereis, procedit ad Cœmeterium benedicendum, ante Crucem in medio positam, & affiguntur, & accenduntur tres candelæ super ligneum paxillum, & sacerdos ante Crucem & candelas, stans discooperto capite dicit:

Oremus.

Omnipotens Deus, qui es custos animarum, & tutela salutis, fides credentium, respice propitius ad nostræ servitutis officium, & ad introitum nostrum: purgetur, bene **✠** dicatur, & sancti **✠** fiat hoc Cœmeterium, ut humana corpora hic post vitæ cursum quiescentia, in magno iudicij die simul cum felicibus animabus mereantur adipisci vitæ perennis gaudia. Per Christum Dominum nostrum. **ꝛ.** Amen.

Mox ante ipsam Crucem omnes, genibus flexis, dicunt Litanias ordinarias, incipiente Cantore, ceteris respondentibus: & cum dictum fuerit; **Vt omnibus fidelibus defunctis, &c.** Te rogamus audi nos. Sacerdos surgit, & clara voce dicit, producens manu signum Crucis: **Ut hoc Cœmeterium purgare & bene **✠** dicere digneris. Te rogamus, &c.** Deinde Sacerdos ut prius genuflectit, & Litanie perficiuntur.

Quibus finitis surgunt omnes, & Sacerdos Crucem aspergit Aqua benedicta, dicens Antiphonam. **Asperges me Domine hyssopo & mundabor: lavabis me & super nivem dealbabor. Miserere mei Deus, &c.** dicitur totus ab assistantibus cum Gloria Patri &c. ut supra fol. 282, quo dicto repetitur Antiphona. Dum dicitur Psalmus, Sacerdos circum, & perambulat totum Cœmeterium, incipiens ad ejus dexteram, aspergens ubique Aqua benedicta; quo facto, redit ante Crucem, & ad ipsam respiciens, dicit:

Oremus.

Deus, qui es totius orbis conditor, & humani generis Redemptor, cunctarumque creaturarum visibilium & invi-

Xx 3

visibili-

sibilibus perfectus dispositus, te supplici voce, ac puro corde exposcimus, ut hoc Cœmeterium, in quo famulorum famularumque tuarum corpora quiescere debent post curricula hujus vitæ labentia, pur ✠ gare, bene ✠ dicere, & sancti ✠ ficare digneris: quique remissionem omnium peccatorum per tuam magnam misericordiam in te confidentibus præstitisti, corporibus quoque eorum in hoc Cœmeterio quiescentibus, & tubam primi Archangeli expectantibus, consolationem perpetuam largiter impartire. Per Christum Dominum nostrum. *℞.*
Amen.

Tunc figit in summitate Crucis unam ex tribus candelis ardentibus, & alias duas similiter arduentes in duobus brachijs ejusdem Crucis, Deinde incensat ipsam Crucem, & aspergens Aqua benedicta redit cum ministris in sacrificiam.

Ordo reconciliandi Cœmeterium violatum, siue Ecclesiæ contiguum sit, siue separatum, ubi Ecclesia non est polluta.

Mane dici, qua facienda est reconciliatio, Sacerdos, si ab Episcopo facultatem habeat, adhibitis alijs Sacerdotibus & Clericis indutis superpelliceis, in sacrificia aut alio decenti loco vestitus amictu, alba, cingulo, stola, & pluviali albi coloris, accedit ad medium Cœmeterij, Clerico vasculum Aquæ benedictæ & aspergillum deferente, & ibi super tapete genuflectit unâ cum ministris: & Cantores, alijsque omnes genibus flexis, dicunt Litanias ordinarias. In quibus cum dictum fuerit, *℞.* Ut omnibus fidelibus defunctis, &c. Te rogamus audi nos. Sacerdos surgit, & manu dextra producens signum Crucis super Cœmeterium, clara voce dicit: Ut hoc Cœmeterium reconciliare & sancti ✠ ficare digneris. *℞.* Te rogamus audi nos. Quibus dictis, ut prius genuflectit, Cantoribus Litanias perficientibus. Quibus finitis, surgunt omnes, & Sacerdos

accepto

accepto aspergillo cum Aqua benedicta inchoat Anam, Asperges me Domine hyssopo, **Clerico** prosequente, & mundabor: lavabis me, & super nivem dealbabor. **Psal.** Miserere mei Deus, &c. dicitur totus sine Gloria Patri. in fine repetitur Antiph. Asperges. Dum hæc dicuntur, Sacerdos circuit totum Cæmeterium, incipiens ad ejus dexteram, aspergens ubique Aqua benedicta, præsertim in loco ubi violatio commissa est. Quo peracto, redit ad locum ubi Litanie dictæ fuerunt, & ibi stans dicit: **Oremus** & **Ministri**: flectamus genua. **R.** Levate.

Domine pie, qui agrum figuli pretio sanguinis tui in sepulturam peregrinorum comparari voluisti, quæsumus, dignanter reminiscere clementissimi hujus mysterij tui. Tu es enim Domine figulus noster; tu quietis nostræ ager; tu agri hujus pretium. Tu dedisti etiam, & suscepisti. Tu de pretio tui vivifici sanguinis nos requiescere donasti. Tu ergo Domine, qui es offensionis nostræ clementissimus judicator, judicij tui superabundantissimus miserator, judicium tuæ justissimæ severitatis abscondens post miserationem tuæ piæ redemptionis, adesto exauditor, & effector nostræ reconciliationis; hocquæ Cæmeterium peregrinorum tuorum cælestis patriæ incolatum expectantium, benignus purifica & reconcilia; & hîc tumulorum & tumulandorum corpora, de potentia & pietate tuæ resurrectionis ad gloriam incorruptionis non damnans, sed glorificans resuscita. Qui venturus es judicare vivos & mortuos, & sæculum per ignem. **R.** Amen.

